

Därför måste banken ställa frågor

Vad är penningtvätt och finansiering av terrorism?

Penningtvätt går ut på att försöka få pengar som kommer från brottslig verksamhet att förvandlas till tillgångar som kan redovisas öppet. Det är en internationell företeelse och sker ofta över nationsgränserna. Det handlar om pengar från narkotikabrott, trafficking, människosmuggling, skattebrott, rån, bedrägerier, vapenhandel, mutbrott med mera. Genom att utnyttja banksystemet kan den som vill tvätta pengar göra det svårare att spåra pengarnas brottsliga ursprung. Uppläggen för penningtvätt kan vara mer eller mindre komplicerade.

Finansiering av terrorism kan ske både med legala pengar och med pengar som kommer från brottslig verksamhet. Även här utnyttjar man det finansiella systemet för att flytta pengar.

Penningtvättslagen

För att förhindra att banker utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism har regler införts i nästan hela världen. Den svenska lagen grundar sig på EU:s fjärde penningtvättsdirektiv, som innebär att alla finansiella företag inom EU är skyldiga att förhindra penningtvätt. Lagen omfattar även företag och yrkesutövare utanför den finansiella sektorn, såsom revisorer, advokater, fastighetsmäklare, spelbolag med flera.

Banken måste ställa frågor

I korthet innebär penningtvättslagen att banken måste göra en bedömning av risken för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Lagen ställer höga krav på att banken har god kunskap om sina kunder och deras bankaffärer samt förstår syftet med kundens olika transaktioner. Den kundinformation som banken tar del av behandlas konfidentiellt och omfattas av banksekretessen.

Syftet med transaktionen

När du vill göra en inbetalning eller annan transaktion måste du svara på frågor och visa giltig id-handling. Det kan gälla transaktioner som banken inte förstår bakgrunden till. Banktjänstemannen är då skyldig att fråga dig om syftet med transaktionen, var pengarna kommer ifrån och vad de ska användas till etc.

I vissa fall kan banken även behöva se avtal, kvitton, fakturor, eller andra handlingar som styrker din förklaring.

Du som är ny kund i banken

Banken är skyldig att kontrollera identiteten hos dig som vill bli ny kund, till exempel när du vill öppna konto, spara i fonder eller köpa värdepapper. Banktjänstemannen kan behöva ställa ytterligare frågor för att få mer kunskap om dig.

Du som redan är kund i banken

Även om du redan är kund måste du på begäran kunna visa giltig id-handling och lämna kompletterande uppgifter. Det kan till exempel gälla när du vill genomföra en transaktion eller ha en ny tjänst.

Du som är en person i politiskt utsatt ställning

Banken måste känna till om du är en PEP, det vill säga om du har eller haft viktiga funktioner i en stat eller i en internationell organisation. Banken måste också veta om du är familjemedlem eller känd medarbetare till en PEP.

Företagskunder

Du som företräder ett företag måste kunna visa giltig id-handling och att du har rätt att företräda företaget. Dessutom måste banken kontrollera vem eller vilka som, själva eller tillsammans med närstående, äger mer än 25 procent av företaget och om någon har ett bestämmande inflytande över företaget.

Du måste också vara beredd att svara på frågor om företagets verksamhet, dess omsättning och hur företaget kommer att utnyttja bankens tjänster.

I vissa fall får inte banken utföra tjänsten

Om du inte kan visa giltig id-handling eller lämna en tillfredsställande förklaring till varför du vill få en viss tjänst utförd, får banken inte utföra den önskade tjänsten. Om lagen inte följs kan den enskilde banktjänstemannen bli straffad och banken kan drabbas av sanktioner från Finansinspektionen.

Om banken misstänker penningtvätt ska det rapporteras till Polisen.

Information om betalningar

Sedan 2008 gäller en lag om information i samband med betalningar, EG-förordningen om betalarinformation. Enligt den måste du alltid lämna uppgifter om din identitet vid kontanta insättningar och betalningar. Banken är skyldig att begära denna information och spara den.

Ytterligare upplysningar

Vänd dig gärna till din bank om du vill ha ytterligare information om penningtvättslagen.

Du kan också få mer information om lagstiftningens innehåll från Svenska Bankföreningen och Finansinspektionen.